

Bespiegeling _ Advent en Sint Nicolaas

" Hij komt, hij komt! " roepen de kinderen bij de intocht van Sint Nicolaas.

" Hij komt, hij komt " , is de vertaling van het Latijnse woord: adven(i)t.

Vanaf 1 december, soms eind november, wordt advent gevierd door elke week een kaarsje méér te branden in de krans bij de voordeur (of op tafel).

"Hij komt! " Maar wie eigenlijk? In de herfsttijd zijn er drie grote ruiters aan vooraf gegaan:

- * 29 september: Sint Joris (of Sint Michaël) hoog te paard, vol kracht en vuur, die met zijn lange lans de kronkelende draak onder hem verslaat.
- * 11 november: Sint Maarten, hoog te paard, vol liefde en warmte, die met zijn zwaard zijn eigen mantel doorsnijdt om met de kreupele bedelaar diep onder hem te delen.
- * 5 december: Sint Nicolaas, hoog te paard, vol wijsheid en aandacht, met zijn lange staf, die zijn kleine knecht diep onder zich in de schoorsteen laat dalen om voor goed en kwaad rijke beloning of straf uit te delen.

Drie reusachtige ruiters, die aan het Kerstkind dat komt, vooraf gaan. Zij beheersen de herfsttijd waarin het zonlicht iedere dag verliest van de nacht en de kracht van de duisternis om ons heen aan de winnende hand is. Vanouds heeft men de strijd van licht en duisternis beleefd als een strijd van goed en kwaad. Juist in die verhouding is tussen de drie herfstruiters een indrukwekkende opgaande lijn te ontdekken. De draak van de duisternis wordt door Sint Michaël uit alle macht bestreden, terwijl zijn ogen schitteren van moed om het kwaad te overwinnen. Dan komt Sint Maarten. In de duisternis verschijnt een bedelaar. Anders gezegd: de krachten van de duisternis verschijnen als ellende, misère, honger, kreupele verlamming, armlastigheid en menselijk tekort. Hier volgt geen strijd, maar verzoening. Maarten offert de helft van zijn rode mantel aan de bedelaar. Tenslotte Sint Nicolaas. De duisternis is hier tot zwarte knecht geworden. Geen neger, zoals de traditie wil, maar een schoorsteenveger, zwart van het roet omdat hij voor zijn meester door de schoorsteen moet. Hij is de onmisbare en trouwe gezelschap van de heilige geworden.

Geen mens is zondereigen schaduw. Dat is de les, die Zwarte Piet ons leert. Ook innerlijk hebben wij allen schaduwen. Maar, moet je die kant van jezelf bestrijden of moet je die leren aanvaarden? Of is het mogelijk er tenslotte heer en meester over te worden. Eigenlijk hebben wij allen een heilige en een schoorsteenvegersjongen diep van binnen in onszelf. Om beurten spelen ze op. Zo gezien is het een te simpele waarheid om te beweren dat Sinterklaas niet bestaat. In werkelijkheid zijn wij het zelf. Persoonlijk zal ik dan ook nooit een kind van zijn geloof in de Sint en zijn knecht beroven. Wèl zal ik op een goede dag tot het kind zeggen: "Sinterklaas dat zijn we zelf. " Wij hebben die pakjes in je schoen gedaan. Maar ook: wij dragen het licht en de duisternis beiden in ons. Sint Nicolaas leert ons wie de baas moet zijn. Hij kent de geheimen van goed en kwaad met zijn onfeilbare wijsheid in zijn grote boek."

Hij is in diepste wezen het beeld voor een kracht in de ziel van het kind zelf, die in de nacht op een hoger plan zijn leven beoordeelt en die bij het ontwaken "door de schoorsteen" moet afdalen tot in het eigen lichaam toe. Je weet dat allemaal niet meer bij het ontwaken en als je in je schoenen stapt, blijken ze vol verrassingen.

" Hij komt, hij komt!" klinkt vanaf eind november tussen de schaduwen.

"Advent, hij komt". De vierde ruiter verschijnt, onverwachts anders dan de eerste drie: het Jezuskind. Niet hoog te paard, maar op een ezeltje. Niet als een ridder, niet als een Goedheiligman, maar eerst nog ongeboort in de schoot van zijn moeder Maria en enkele dagen later in haar armen. Viermaal een ruiter, viermaal de mens.

"Hij komt, hij komt!"